

**PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**

Laisvės a. 12, Prienai, į. k. 301846675

2015 M. VEIKLOS ATASKAITA

Parengė
Prienų rajono savivaldybės
visuomenės sveikatos biuro
l. e. direktoriaus pareigas
Giedrė Žilinskaitė

BENDROJI DALIS

Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuras (toliau – Biuras) yra Prienų rajono savivaldybės tarybos 2008 m. liepos 31 d. sprendimu Nr. T3-184 įsteigta biudžetinė įstaiga. Juridinių asmenų registre Biuras įregistruotas 2008 m. rugsėjo 4 d., įstaigos kodas 301846675.

Biuras savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos, Biudžetinių įstaigų, Sveikatos sistemos, Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymais, Prienų rajono savivaldybės tarybos patvirtintais nuostatais (2008 m. liepos 31 d. sprendimas Nr. T3-184).

Biuras yra viešasis juridinis asmuo, turintis ūkinį, finansinį, organizacinį ir teisinį savarankiškumą. Biuro ūkiniai metai sutampa su kalendoriniais metais, veikla yra neterminuota.

Biuras yra Lietuvos visuomenės sveikatos asociacijos (LVSA) ir Lietuvos visuomenės sveikatos biurų asociacijos (LVSBA) narys.

Biuro adresas – Revuonos g. 4, Prienai, LT-59118. Vieši pranešimai skelbiami Biuro interneto svetainėje <http://www.vsbprienai.lt>.

ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

Biure iš viso yra patvirtinta 9 etatai suderinus su Prienų rajono savivaldybės taryba (2008 m. vasario 28 d. sprendimas Nr. T3-40).

Pareigybė	Patvirtinta etatų	Užimta etatų
Direktorius	1	1
Buhalteris	1	1
Sveikatos priežiūros specialistai biure:		
visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas,	1	1
visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas,	1	1
vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas	1	1
Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykdančys sveikatos priežiūrą mokyklose	4	4
Iš viso:	9	9

1. Lentelė. Biuro patvirtintas pareigybių sąrašas.

Biuro struktūroje visi darbuotojai tiesiogiai pavaldūs Biuro direktoriui. Direktorius, buhalteris ir trys sveikatos priežiūros specialistai veiklą vykdo Biure, dar keturi visuomenės sveikatos priežiūros specialistai – 13-oje Prienų rajono savivaldybės ugdymo įstaigų.

Biuro darbuotojų išsilavinimas: aukštasis universitetinis – 8 darbuotojai, aukštasis neuniversitetinis – 1 darbuotojas. Iš visų darbuotojų 7 specialistai turi visuomenės sveikatos

išsilavinimą. Visi specialistai šiuo metu atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos keliamus reikalavimus išsilavinimui ir kvalifikacijai.

Siekiant užtikrinti kokybišką visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą 2015 m. Biuro specialistams buvo sudarytos sąlygos dalyvauti specialistų kvalifikacijos kėlimo mokymuose, seminaruose, konferencijose ir suvažiavimuose aktualiomis sveikatos stiprinimo, žalingų įpročių prevencijos, užkrečiamųjų ligų profilaktikos bei kitomis aktualiomis temomis.

DOKUMENTŲ VALDYMAS

Biure už dokumentų rengimą ir tvarkymą bei personalo valdymą atsakingi Biuro direktorius, visuomenės sveikatos specialistai, buhalteris. Kiekvienais metais tvirtinamas Biuro dokumentacijos planas, kuriuo vadovaujantis tvarkoma įstaigos dokumentacija, šis planas suderintas su Prienų rajono savivaldybės administracijos Ūkio skyriaus vyriausia archyvere.

Pagal dokumentų registrų sąrašą iš viso registruojami 37 dokumentai. 2015 metais Biure iš viso užregistruoti 1649 dokumentai, pagrindiniai tame skaičiuje - gautų dokumentų registras (GR) 238 dokumentai, siunčiamų dokumentų registras (SR) – 289 dokumentai, įsakymų personalo valdymo klausimais (DP) užregistruota – 117, direktoriaus įsakymų tvarkomosios organizacinės veiklos klausimais (DV) – 98, direktoriaus įsakymų komandiruočių, atostogų klausimais (AK) – 55, darbuotojų prašymai įvairiais darbo klausimais – 109.

KORUPCIJOS PREVENCIJA

Biure parengtas ir patvirtintas (2015 m. kovo 16 d. įsakymas Nr. DV-15) korupcijos prevencijos programos įgyvendinimo 2015-2018 m. priemonių planas.

Kiekvienais metais kas ketvirtį biuras teikia Korupcijos prevencijos ataskaitas Sveikatos apsaugos ministerijos Korupcijos prevencijos skyriui.

2015 m. Korupcijos faktų nustatyta nebuvo.

FINANSINIŲ IŠTEKLIŲ VALDYMAS

Biuro finansinė veikla vykdoma, vadovaujantis parengtu Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro apskaitos vadovu, patvirtintu 2010 m. sausio 22 d. direktorės įsakymu Nr. DV-5A.

Biuro buhalterinę apskaitą tvarko buhalterė. Ji atsako už buhalterinių įrašų teisingumą, finansinės atskaitomybės sudarymą ir pateikimą laiku.

2015 m. įstaigos pagrindiniai finansavimo šaltiniai – valstybės biudžeto dotacija valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) visuomenės sveikatos funkcijoms vykdyti – 88,3 proc., savivaldybės biudžeto lėšos – 6,7 proc. ir biudžetinių įstaigų pajamų lėšos – 5,0 proc. 2015 m. gautos lėšos įsisavintos 100 proc.

Eil. Nr.	Finansavimo šaltinio pavadinimas	Suma Eur
1.	LR Sveikatos apsaugos ministerija	91294
	<i>Visuomenės sveikatos stiprinimas ir stebėseną</i>	45699
	<i>Mokinių sveikatos priežiūra mokyklose</i>	45595
2.	Prienų rajono savivaldybės biudžeto lėšos	6981
3.	Biudžetinių įstaigų pajamų lėšos	5159
	Iš viso:	103434

2. Lentelė. 2015 metų Biuro finansavimo šaltiniai.

Vidutiniškai sveikatinimo veiklai vykdyti skiriama 3,71 Eur/ 1 rajono gyventojui per metus. Valstybės deleguota f-ja 3,27 Eur/ 1 gyv., savivaldybės lėšos – 0,25 Eur / 1 gyv., ir įstaigos uždirbtos pajamos – 0,19 Eur/ 1 gyv.

Biuro patirtos išlaidos pateikiamos 3 lentelėje.

Eil. Nr.	Pagrindinės veiklos sąnaudos	Suma Eur
		2015 m.
1.	Darbo užmokesčio sąnaudos	67787
2.	Socialinis draudimas sąnaudos	20867
3.	Komunalinių paslaugų sąnaudos	1700
4.	Ryšio paslaugų sąnaudos	840
5.	Transporto išlaikymo sąnaudos	530
6.	Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	790
7.	Komandiruočių sąnaudos	300
8.	Ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto sąnaudos	200
9.	Atsargų įsigijimo sąnaudos	6627
10.	Kitų paslaugų įsigijimo sąnaudos	3593
11.	Nematerialiojo turto įsigijimo išlaidos	200
	Iš viso:	103434

3. Lentelė. 2015 metų pagrindinės veiklos sąnaudos.

Didžioji dalis išlaidų buvo darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudos – 65,6 proc., kitos išlaidos susijusios su įstaigos išlaikymu, priemonių įsigijimu, darbuotojų kvalifikacijos kėlimu ir kitos išlaidos reikalingos sveikatinimo veikloms vykdyti.

VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ORGANIZAVIMAS

2015 m. buvo parengta ir pateikta 2014 m. Biuro vykdytų viešųjų pirkimų ataskaita. Parengta 2015 m. planuotų vykdyti viešųjų pirkimų suvestinė (viešųjų pirkimų planas).

2015 m. vykdyti 83 mažos vertės pirkimai. Pasirašytos 6 viešųjų pirkimų sutartys.

ĮSTAIGOS VEIKLA

Visuomenės sveikatos biuro veiklos tikslas – stiprinti Prienų rajono gyventojų sveikatą, didinant gyventojų atsakomybę už savo sveikatą, vykdamas savivaldybės teritorijoje Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais reglamentuojamą visuomenės sveikatos priežiūrą, siekiant mažinti gyventojų sergamumą ir mirtingumą, teikiant kokybiškas visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas.

Veiklos planavimas. Atsižvelgiant į Biure ir mokyklose sveikatos priežiūros paslaugas vykdančių specialistų metinius veiklos planus, patvirtintus direktoriaus įsakymais 2015 m. parengta Biuro veiklos programa, kuri patvirtinta 2015-03-26 Prienų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T3-46. Veikla vykdoma vadovaujantis veiklos programoje išsikeltais uždaviniais ir pasirinktomis priemonėmis jų pasiekimui.

Programos uždaviniai:

1. Rūpintis vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimu bei stiprinimu, užtikrinant nuolatinę, kokybišką ir koordinuotą visuomenės sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, formuojant vaikų sveikos gyvensenos įgūdžius ir teigiamą požiūrį į savo sveikatą.
2. Stiprinti visuomenės sveikatą Prienų rajono savivaldybės bendruomenėse, skatinti fizinį aktyvumą, didinti gyventojų informuotumą apie lėtinių neinfekcinių ir infekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius, ligų ir traumų profilaktiką.
3. Vykdyti Prienų rajono visuomenės sveikatos stebėseną, analizuoti ir vertinti gyventojų sveikatą bei jos pokyčius, gyvensenos įpročius ir jų poveikį sveikatai, aplinkai, planuoti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos stiprinimo priemones.

Veiklos vykdymas. Įstaiga veiklą vykdo 75,34 kv. m dydžio patalpose. Biuro patalpose įrengtos darbo vietos administracijai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistams. Įgyvendinant projektą „Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro modernizavimas“ (projektas užbaigtas 2011 m.) Europos Sąjungos lėšomis įrengta salė, kurioje vykdomos veiklos. Taip pat įgyvendinant šį projektą buvo įsigytas automobilis, kuris yra būtinas vykdamas sveikatinimo veiklas

Prienų rajone ir vedant privalomuosius mokymus, kurių pajamos yra vienas iš finansavimo šaltinių.

Planuojant įstaigos veiklą stengiamasi išlaikyti prioritetinių veiklų tęstinumą, nes vienadienės akcijos neskatina žmonių keisti gyvenimo būdo. Daugelis 2015 m. vykdytų veiklų bus tęsiamos ir ateityje.

PRIVALOMOJO SVEIKATOS MOKYMO PASLAUGOS

Biuras pagal 2010 m. birželio 2 d. Valstybinės akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnybos prie Sveikatos apsaugos ministerijos suteiktą licenciją Nr. VSL-246 vykdo privalomuosius sveikatos mokymus.

Vertinimo kriterijaus pavadinimas	Dalyvių skaičius	
	2014 m.	2015 m.
Privalomasis higienos įgūdžių mokymas	251	396
Privalomasis pirmosios pagalbos mokymas	157	275
Mokymas apie alkoholio ir narkotikų žalą žmogaus sveikatai	39	58

4 lentelė. 2014 - 2015 m. Biuro vykdyti privalomieji sveikatos mokymai

2015 m. rugsėjo 28 d. Kauno visuomenės sveikatos centras atliko licencijuojamos veiklos planinį patikrinimą. Patikrinimo akte Nr. 36-1531(15) pateikta patikrinimo išvada, kad pažeidimų nenustatyta.

VAIKŲ IR JAUNIMO SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ORGANIZAVIMAS PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS UGDYMO ĮSTAIGOSE

Uždavinys - Rūpintis vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimu bei stiprinimu, užtikrinant nuolatinę, kokybišką ir koordinuotą visuomenės sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, formuojant vaikų ir tėvų sveikos gyvensenos įgūdžius ir teigiamą požiūrį į savo sveikatą.

Biuro vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas kartu su keturiais visuomenės sveikatos priežiūros specialistais yra atsakingi už šios veiklos organizavimą ir koordinavimą rajono ugdymo įstaigose.

Visuomenės sveikatos priežiūra vykdoma trylikoje Prienų rajono savivaldybės mokyklų, taip pat ir prie jų esančiuose ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo skyriuose.

Vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė veda sveikatos ugdymo ir mokymo veiklas Prienų miesto lopšeliuose – darželiuose „Saulutė“, „Pasaka“, „Gintarėlis“ ir Strielčių darželyje, Prienų lopšelio darželio „Gintarėlis“ ikimokyklinio ugdymo skyriuje. Pagal galimybes ir poreikį

vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė skaito pranešimus darželių susirinkimuose, dalyvauja renginiuose, ruošia standus.

2015 m. rugsėjo mėn. duomenimis aptarnaujamų vaikų ir mokinių skaičius Prienų rajone- 3689. Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai veiklą vykdo priskirtose ugdymo įstaigose, atsižvelgiant į mokinių skaičių.

Eil. nr.	Darbo vietos apibūdinimas	Vienetai
1.	Bendrojo lavinimo įstaigų	13
2.	Sveikatos specialistų skaičius	4
3.	Sveikatos kabinetų skaičius bendrojo lavinimo įstaigose (iš 13 bendrojo lavinimo įstaigų)	4
4.	Sveikatos kabinetų, kuriuose dirbama kartu su kitu ugdymo įstaigos darbuotoju, skaičius	6
5.	Bendrojo lavinimo įstaigų, kuriose tik įrengta darbo vieta (stalas) specialistui ir nėra sveikatos kabineto, skaičius	3

5 lentelė. Informacija apie ugdymo įstaigas aptarnaujančių specialistų darbo vietas

Esant poreikiui ir galimybėms, į mokyklas kviečiami lektoriai, paskaitas taip pat skaito Biuro visuomenės sveikatos stiprinimo, vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros ir stebėsenos specialistai.

Viena iš pagrindinių visuomenės sveikatos priežiūros specialisto veiklų mokykloje išlieka pirmosios pagalbos teikimas ir konsultacijos.

Informacija apie mokyklose 2015 m. pas sveikatos specialistus registruotus apsilankymus:

Užregistruota mokinių apsilankymų pas sveikatos priežiūros specialistą mokykloje	Apsilankymų pasiskirstymas pagal priežastį		
	pirmoji pagalba	konsultacijos	kita
480	225	97	158

Pati svarbiausia visuomenės sveikatos priežiūros specialisto ugdymo įstaigose funkcija yra sveikatos ugdymas ir mokymas. 5 lentelėje pateikta susisteminta informacija apie 2015 m. ugdymo įstaigose vykdytą sveikatos ugdymo ir mokymo veiklą.

Sveikatinimo veiklos sritis	Paskaitos	Aktyvūs užsiėmimai	Konkursai, akcijos	Stendai
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	28	73	2	50
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	16	11	8	1

Fizinis aktyvumas	11	221	9	3
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)	8	0	0	13
Aplinkos sveikata	21	0	3	28
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	13	11	18	2
Lytiškumo ugdymas, AIDS ir lytiškai plintančių ligų prevencija	23	9	8	7
Tuberkuliozės profilaktika	0	0	1	6
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	26	38	0	6
Dantų ėduonies profilaktika ir burnos higiena	4	9	0	0
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	0	8	0	1
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	2	12	3	6
Onkologinių ligų profilaktika	0	0	0	8
Kitos	16	8	1	0
Iš viso:	168	400	53	131
Bendras renginių skaičius	621			131

5 lentelė. Susisteminta informacija apie ugdymo įstaigose vykdytas veiklas 2015 m.

Toliau trumpai apibendrintos didesnės veiklos vykdytos ugdymo įstaigose.

Sveikatinimo veiklos sritis	Priemonės - Įvykdytos veiklos aprašymas
Ėduonies profilaktika ir burnos higiena	Balandžio – gegužės mėnesiais Prienų miesto lopšeliuose - darželiuose vyko mokomosios pamokėlės – praktiniai <i>užsiėmimai „Dantukų priežiūra“</i> ir <i>„Burnos higiena“</i> . Ugdymo įstaigas lankantys vaikai susipažino su taisyklinga dantų valymo technika, pagrindinėmis dantų gedimo priežastimis. Užsiėmimų metu vaikai taip pat galėjo apžiūrėti dantų muliažus, kitas prevencines priemones. Vaikai atsinešę savo dantų šepetėlį po teorinės dalies praktiškai mokėsi, kaip teisingai valyti dantukus. Buvo parengta metodinė medžiaga – <i>lankstinukai „Taisyklinga dantų priežiūra - sveiki ir gražūs dantys“</i> , dalinama

	vaikams.
Psichoaktyvių medžiagų vartojimo (rūkymo, alkoholinių gėrimų, narkotikų) prevencija	Gegužės mėnuo skelbiamas mėnesiu prieš rūkymą. Šia proga Prienų r. sav. visuomenės sveikatos biuras organizavo prevencinį renginį „Protų mūšį“, kuris buvo skirtas vyresnių klasių mokiniams. Taip pat buvo organizuota akcija „Gėlė vietoj cigaretės“, kurioje dalyvavo ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaikai ir pradinė klasių mokiniai. Akcijos metu vaikai gamino gėlytes, kurios buvo išdalintos „Šeimų šventėje“ gegužės 30 d. Lapkričio mėnesį minima Tarptautinė nerūkymo diena. Šią dieną bendrojo lavinimo mokyklose vyko akcijos: „Nerūkysi - sveikas būsi“, „Pūsk balioną, o ne dūmą“ ir daug kitų paskaitų. Taip buvo siekiama priminti, kad rūkymas kenkia ne tik rūkančiojo, bet ir šalia esančio sveikatai. Renginių ir užsiėmimų metu vaikai supažindinami su įvairiomis prevencinėmis priemonėmis - kubas apie narkotikų žalą, rūkančiojo burnos modelis, rūkymo schema, kurioje galima pamatyti, kaip plaučiuose nusėda kenksmingos dervos, dervų modelis, tabako sudėties modelis, modelis „Bjaurus kvapas: tabakas“, arterijų palyginimo modelis, modelis vaizduojantis rūkančio ir nerūkančio žmogaus plaučius, padidintu cigaretės sudėties modeliu. Užsidėję girtumą imituojančius akinius ir atlikdami įvairias užduotis, paaugliai gali pajusti, kaip sutrinka išgėrusio žmogaus koordinacija. Rūkymas, alkoholio ir narkotikų medžiagų vartojimas gana dažnas reiškinys tarp moksleivių, todėl prevencinėmis priemonėmis siekiama parodyti šių žalingų įpročių žala jaunam organizmui.
Fizinio aktyvumo skatinimas	Mokyklose dirbančios sveikatos priežiūros specialistės veda teorines paskaitas fizinio aktyvumo temomis ir praktinius užsiėmimus – mankštas. Bendrojo lavinimo mokyklose vyksta sporto šventės, sveikatingumo savaitės prie kurių organizavimo prisideda ir visuomenės sveikatos priežiūros specialistės. Gegužė – judėjimo sveikatos labui mėnuo, tad šį mėnesį Prienų r. savivaldybės bendrojo lavinimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo skyriuose vyko įvairūs sportiniai užsiėmimai ne tik mokiniams, bet ir mokyklose dirbantiems darbuotojams. Lapkričio 17 d. Prienų lopšelyje – darželyje „Pasaka“ vyko seminaras „Fizinio aktyvumo optimizavimas,

	<i>siekiant sveikatinimo ir edukacinių tikslų</i>". Seminaro metu vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė skaitė pranešimą „Fizinio aktyvumo nauda ikimokyklinio amžiaus vaikų sveikatai“. 2015 m. Balbieriškio pagrindinėje mokykloje, Ažuolo progimnazijoje, Ašmintos daugiafunkciniame centre visuomenės sveikatos priežiūros specialistė visą mėnesį vedė mankšteles „Pajudėk“, kurios buvo skirtos mokiniams ir mokytojams.
Sveikos mitybos propagavimas	Bendrojo lavinimo mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo skyriuose ištisus metus vyksta paskaitos - praktiniai užsiėmimai sveikos mitybos temomis. Užsiėmimų metu mokyklose dirbančios visuomenės sveikatos priežiūros specialistės mokinius supažindina su sveikos mitybos rekomendacijomis, ligomis, kurios gresia netinkamai maitinantis. Esant galimybei sveikatos specialistės veda integruotas pamokas į technologijas, kurių metu mokiniai mokosi gaminti sveikus patiekalus. Prienų r. sav. visuomenės sveikatos biuras organizavo prevencinį <i>renginį „Protų mūšis“</i>, skirtą Pasaulinei maisto dienai paminėti. Renginyje dalyvavo 5 - 6 klasių mokiniai.
Regėjimo profilaktika	Sausio – vasario mėnesiais Prienų r. sav. visuomenės sveikatos biuras vykdė <i>projektą „Pradinių klasių mokinių ir ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaikų regėjimo sistemos organų sutrikimų profilaktika“</i>. Projekte dalyvavo bendrojo lavinimo mokyklų 1 - 4 klasių mokiniai ir ikimokyklinių ugdymo įstaigų vaikai, tarp kurių ir Prienų miesto lopšeliai – darželiai: „Saulutė“, „Pasaka“, „Gintarėlis“.
Netaisyklingos laikysenos profilaktika	Rugsėjo mėnesį Prienų r. sav. bendrojo lavinimo mokyklose vyko kuprinių svėrimo <i>akcija „Kas kuprinėje gyvena?“</i>. Akcijos tikslas - atkreipti mokinių, tėvų, mokytojų dėmesį į mokyklinių kuprinių svorį ir turinį bei galimą sunkios kuprinės poveikį vaiko sveikatai. Akcijoje dalyvavo 2, 4, 6, 8 klasių mokiniai. Akcijos metu buvo sveriamos mokinių kuprinės, mokoma taisyklingos sėdėsenos, stovėsenos, atliekami fiziniai pratimai nugaros raumenims stiprinti ir taisyklingai laikysenai formuoti.
Traumatizmo profilaktika	Siekiant sumažinti traumatizmo atvejus mokinių tarpe rugsėjo - spalio mėnesiais vyko <i>akcijos „Būk saugus gatvėje“</i>. Gruodžio mėnesį buvo vedamos <i>pamokėlės – praktiniai užsiėmimai „Žiemos pavojai“</i>.
Užkrečiamų ligų profilaktika	Gegužės mėnesį minima Pasaulinė rankų higienos

	diena, siekiant atkreipti mokinių dėmesį į rankos higienos svarbą bendrojo lavinimo mokyklose, ikimokyklinio ugdymo skyriuose vyko <i>paskaitėlės – praktiniai užsiėmimai „Švarios rankytės – sveiki vaikučiai“, „Mūsų rankytės švarios“</i> .
Aplinkos sveikata	Prienų r. sav. visuomenės sveikatos biuro iniciatyva, kovo mėnesį, Prienų rajono sav. bendrojo lavinimo mokyklose, buvo minima Pasaulinė vandens diena. Šiai dienai paminėti, mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo skyriuose vyko <i>įvairūs renginiai, akcijos</i> kuriais buvo siekiama atkreipti ne vien mokinių, bet visos mokyklos bendruomenės dėmesį ir skatinti sąmoningą požiūrį į vandenį, jo svarbą kiekvienam gyvam organizmui. Balandžio mėnesį minima Tarptautinė triukšmo suvokimo diena. Šią dieną norima atkreipti visuomenės dėmesį į triukšmo keliamas problemas ir paskatinti konkrečiais veiksmais prisidėti, kad gyventume tyliau. Prienų r. savivaldybės visuomenės sveikatos biuras taip pat prisidėjo prie šios dienos paminėjimo ir bendrojo lavinimo mokyklose, ikimokyklinio ugdymo skyriuose organizavo <i>akciją „Pasiklausykime tylos“</i> . Šią dieną mokyklose vyko įvairūs užsiėmimai, pamokos vyko be skambučio.
Lytiškumo ugdymas	Gruodžio 1 d. – Pasaulinė kovos su AIDS diena. Šią dieną Prienų r. bendrojo lavinimo mokyklos prisidėjo prie Užkrečiamųjų ligų ir AIDS centro organizuojamos iniciatyvos - Pasaulinę AIDS dieną paminėjo organizuojamos <i>protmūšį „AIDS geriau žinoti“</i> . Mokyklose dirbančios visuomenės sveikatos priežiūros specialistės mokiniams nuolat veda paskaitas lytiškumo temomis. Esant galimybei skaityti paskaitas atvyksta lektoriai.
Psichikos sveikata	Vasario 17 d. Prienuose vyko <i>konferencija „Savižudybių prevencija“</i> , kurią organizavo Prienų pedagoginė psichologinė tarnyba. Konferencijos metu Prienų r. sav. visuomenės sveikatos biuro vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistė skaitė pranešimą „Dažniausi mokinių sveikatos sutrikimai Prienų rajono savivaldybėje“.

Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai mokyklose vykdė ir kitas teisės aktais numatytas funkcijas:

- Pagal galiojančią mokinių maitinimo tvarką bendrojo lavinimo mokyklose visuomenės sveikatos priežiūros specialistai vykdė mokinių maitinimo organizavimo priežiūrą. Vieną kartą per savaitę buvo tikrinama, kad maitinimas būtų organizuojamas pagal mokyklos steigėjo ar jo įgalioto

asmens patvirtintus valgiaraščius ir užkandžių asortimento sąrašus. Mokinių maitinimo organizavimo tvarką prižiūrintis specialistas kartą per savaitę pildė „Valgiaraščio ir mokinių maitinimo atitikties“ žurnalą. 2015 m. atlikta 385 patikrinimai.

- Mokyklose aplinkos atitikties vertinimas atliekamas 1 kartą per metus, šio tikrinimo metu pildoma ataskaita (esant poreikiui mokyklos aplinka vertinama ir dažniau).

- Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai teikė pagalbą kūno kultūros mokytojams komplektuojant fizinio ugdymo grupes, sudarė fizinio pajėgumo grupių sąrašus, pagal galimybes budėjo sporto renginiuose. 2015 m. visuomenės sveikatos priežiūros specialistai budėjo sporto renginiuose.

- Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai rinko informaciją apie kasmetinius mokinių sveikatos profilaktinius patikrinimus, apibendrino informaciją ir pristatė ją mokyklų bendruomenėms, pateikė savivaldybės institucijoms:

1. informaciją apie mokinių sveikatos sutrikimų būklę, registruojamą pagal šeimos gydytojo išduotą Vaiko sveikatos pažymėjimą (forma Nr. 027-1/a).

2. mokinių bendrąjį sergamumą, registruojamą pagal gydytojo išduotą pažymą „Medicinos pažyma dėl neatvykimo į darbą, darbo biržą ar ugdymo instituciją“ (forma Nr. 094/a).

- Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai dalyvavo mokyklos vaiko gerovės darbo grupių, sprendžiančių mokinių psichologines, adaptacijos ir socialines problemas, veikloje. 2015 m. visuomenės sveikatos priežiūros specialistės dalyvavo 9 darbo grupių susirinkimuose.

- Visuomenės sveikatos priežiūros specialistai vykdė užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą: gripo epidemijos metu skaičiavo, kiek mokinių neatvyko į mokyklą, šią informaciją teikė Kauno visuomenės sveikatos centrui; vykdė pedikuliozės profilaktinius tikrinimus pagal patvirtintą tvarką. 2015 m. buvo patikrinti 0 - 12 klasių 2340 mokinių, patikrinimų metu nustatyta 56 pedikuliozės atvejai.

- Kita veikla: dalyvavimas sveikatą stiprinančios mokyklos organizacinės grupės, vidaus audito darbo grupių veikloje ir kt.

SVEIKATOS STIPRINIMAS PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE

Uždavinys - stiprinti visuomenės sveikatą Prienų rajono savivaldybės bendruomenėse, skatinti fizinį aktyvumą, didinti gyventojų informuotumą apie lėtinių neinfekcinių ir infekcinių ligų pagrindinius rizikos veiksnius, ligų ir traumų profilaktiką.

Visuomenės sveikatos stiprinimo specialistas, visuomenės sveikatos stebėsenos specialistas bei vaikų ir jaunimo sveikatos priežiūros specialistas savivaldybės gyventojams teikė visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas, organizavo ir vykdė sveikatos stiprinimo renginius:

Sveikatinimo veiklos sritis	Paskaitos	Aktyvūs užsiėmimai	Konkursai, akcijos
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	2		11
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	3	2	
Fizinis aktyvumas	1	27	
Psichikos sveikata (smurto, savižudybių prevencija, streso kontrolė ir kt.)		1	
Aplinkos sveikata	4		
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	2		2
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	9		
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	1		1
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija		4	1
Kitos		2	
Bendras renginių skaičius	73		

6 lentelė. Susisteminta informacija apie bendruomenėje vykdytas veiklas 2015 m.

Didesnių vykdytų veiklų platesnis aprašymas:

Sveikatinimo veiklos sritis	Priemonės - Įvykdytos veiklos aprašymas
Sveikatos sauga ir stiprinimas, bendrieji sveikos gyvensenos ir ligų prevencijos klausimai	2015 m. balandžio mėn. vyko: - Teorinis praktinis seminaras „<i>Pasiruošimas pavasariui: pirmosios vaistažolės ir maistinės žolelės mūsų sveikatai ir gerovei</i>“. - Paskaita-diskusija „<i>Saulė ir jos poveikis</i>“. - Paskaita – diskusija „<i>Natūralus maitinimas: įgūdžiai ir žindymo privalumai</i>“. 2015 m. gegužės mėn. Biuras dalyvavo <i>Šeimų šventėje</i> Vazgaikiemyje, Prienų r. Biuro sveikatos palapinėje buvo galima pasimatuoti arterinį kraujo spaudimą, atlikti kūno sudėties analizę, išmėginti šiaurietiškąjį ėjimą, sudalyvauti praktiniame žolininko seminare, pasitikrinti sveikatos žinias dalyvaujant viktorinoje. 2015 m. birželio mėn. Biuras dalyvavo <i>Prienų rajono sporto šventėje</i>. Šventės metu UAB „Ringitas“ atstovai matavo arterinį kraujo spaudimą, taip pat visi norintys galėjo sužinoti procentinį kūno riebalų kiekį, visceralinių/vidinių riebalų lygį, skeleto raumenų procentinę dalį ir KMI. Šventės dalyviai turėjo galimybę prisiminti pirmos pagalbos teikimo principus,

Sveikatinimo veiklos sritis	<i>Priemonės - Įvykdytos veiklos aprašymas</i>
	pasikonsultuoti sveikos gyvensenos klausimais, sudalyvauti viktorinoje, susipažinti su prevencinėmis priemonėmis. 2015 m. rugpjūčio mėn. Biuras organizavo kraujo donorystės akciją „Tapk kraujo donoru“. Šios akcijos metu gyventojai galėjo tapti ne tik kraujo donorais, bet ir nemokamai pasikonsultuoti sveikos gyvensenos klausimais, sužinoti kūno masę ir kūno riebalų procentinį kiekį. 2015 m. lapkričio mėn., Prienų rajono seniūnijose buvo vykdoma akcija „Sužinok gliukozės kiekį kraujyje laiku“. Lapkričio 12 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre tai pat buvo vykdoma akcija „Sužinok gliukozės kiekį kraujyje laiku“. Akcijų metu buvo tikrinimas gliukozės kiekis kraujyje, matuojamas arterinis kraujo spaudimas. Buvo įvertintas kūno masės indeksas, riebalų ir skeleto raumenų procentinė dalis bei visceralinių (vidinių) riebalų lygis. Teikiamos konsultacijos sveikos gyvensenos klausimais, visi norintys galėjo patikrinti sveikatos žinias dalyvaujant viktorinoje. Taip pat kaip ir pernai, Biuro iniciatyva prieš vakarinę krepšinio klubo Prienų-Birštono „Vytautas“ treniruotę Prienų sporto ir pramogų arenoje sportininkams buvo tikrinimas gliukozės kiekis kraujyje, matuojamas arterinis kraujo spaudimas. 2015 m. gruodžio mėn. Biuras organizavo neatlygintą kraujo donorystės akciją „Prasmingiausia Kalėdų dovana“. Akcijos dalyviams buvo matuojamas arterinis kraujo spaudimas, įvertintas kūno masės indeksas, riebalų ir skeleto raumenų procentinė dalis bei visceralinių (vidinių) riebalų lygis. Teikiamos konsultacijos sveikos gyvensenos klausimais, visi norintys galėjo patikrinti sveikatos žinias dalyvaujant viktorinoje.
Sveika mityba ir nutukimo prevencija	2015 m. kovo mėn. Prienų daugiafunkciame sporto komplekse buvo skaitoma paskaita „Sveika mityba“. 2015 m. birželio – liepos mėn. Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biure buvo teikiamos sveikos gyvensenos konsultacijos.
Fizinis aktyvumas	2015 m. gegužės mėn.: ▪ Biuras buvo paskelbęs „Judėjimo sveikatos labui“ savaitę. Šią savaitę buvo organizuojamos mokomosios mankštos Prienų rajono įstaigose. Mankšta buvo skirta žmonėms, dirbantiems sėdimą

Sveikatinimo veiklos sritis	<i>Priemonės - Įvykdytos veiklos aprašymas</i>
	darbą. Visą savaitę buvo ne tik judama, bet ir suteikta teorinių žinių fizinio aktyvumo bei sveikos mitybos klausimais. ▪ Prie Prienų daugiafunkcio sporto komplekso, vyko šventė „Judėjime sveikatos labui“. Renginio metu buvo organizuojamos stalo teniso, krepšinio, futbolo varžybos. Mažiesiems dalyviams vyko „Linksmosios estafetės“. Visi norintys turėjo galimybę išbandyti šiaurietišką ėjimą. Vyko piešinių konkursas „Judu – sveikas esu“. Taip pat buvo matuojamas arterinis kraujo spaudimas. Įvertintas kūno masės indeksas, riebalų ir skeleto raumenų procentinė dalis bei visceralinių (vidinių) riebalų lygis. Teikiamos konsultacijos sveikos gyvensenos klausimais, visi norintys galėjo patikrinti sveikatos žinias dalyvaujant viktorinoje, prisiminti pirmosios pagalbos teikimo principus.
Aplinkos sveikata	2015 m. kovo mėn. buvo skaitoma paskaita „Vanduo – gyvybės šaltinis“. 2015 m. balandžio mėn. buvo skaitomos paskaitos-diskusijos „Saulė ir jos poveikis“.
Rūkymo, alkoholio ir narkotikų vartojimo prevencija	2015 m. rugsėjo mėn. Biuras, bendradarbiaudamas su Alytaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Prienų rajono policijos komisariato pareigūnais Prienų mieste rengė akciją „Diena be alkoholio“. Rugsėjo 1-osios rytą mieste bei prie rajone esančių mokyklų pėsčiųjų perėjų buvo dalinami knygų skirtukai, kurie dar kartą visiems priminė, apie alkoholio žalą. 2015 spalio mėn. buvo vykdomas Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pėdsakų Prienų r. mokyklų aplinkoje tyrimas. Tiek rajono, tiek miesto mokyklose testavimas parodė pėdsakų aptikimą. Labiausiai paplitęs narkotikas yra kanapės („žolė“), vienoje mokykloje rasta LSD tipo haliucinogeninės medžiagos. Pagrindinės vietos, kuriose buvo rasta pėdsakų – lauko durys, kompiuterių klasės, tualetai, rūbinės. 2015 m. lapkričio mėn. vyko įstaigų, įmonių stalo teniso turnyras „Laikyk raketę vietoj cigaretės“ (skirta paminėti lapkričio 19 d. Tarptautinę nerūkymo dieną). Buvo suorganizuotas stalo teniso turnyras 1x1, kuriame dalyvavo Prienų rajono įstaigų, įmonių, bendruomenių ir kitų organizacijų atstovams. Renginio metu buvo vykdomos įvairios sveikatinimo veiklos – buvo galima patikrinti monoksido kiekį organizme, taip pat buvo

Sveikatinimo veiklos sritis	<i>Priemonės - Įvykdytos veiklos aprašymas</i>
	teikiamos konsultacijos norintiems mesti rūkyti, teikiama informacija apie rūkymo žalą naudojant vaizdines priemones. Matuojamas arterinis kraujo spaudimas. Buvo įvertintas kūno masės indeksas, riebalų ir skeleto raumenų procentinė dalis bei visceralinių (vidinių) riebalų lygis.
Užkrečiamųjų ligų profilaktika ir asmens higiena	2015 m. sausio mėn. buvo skaitomos paskaitos „ <i>Peršalimas ar gripas?</i> “. 2015 m. balandžio mėn. buvo skaitomos paskaitos „ <i>Erkės: kaip nuo jų apsisaugoti ir ką daryti joms įsisiurbus</i> “.
Kraujotakos sistemos ligų profilaktika	2015 m. kovo mėn. buvo skaitoma paskaita „ <i>Širdies ir kraujagyslių ligų profilaktika. Pirmoji pagalba</i> “. 2015 m. rugsėjo mėn.: ▪ <i>Akcija „Sveika širdis – gyvenimo džiaugsmas“</i>. Akcijos metu buvo tikrinimas bendrojo cholesterolio kiekis kraujyje, matuojamas arterinis kraujo spaudimas. Buvo įvertintas kūno masės indeksas, riebalų ir skeleto raumenų procentinė dalis bei visceralinių (vidinių) riebalų lygis. Teikiamos konsultacijos sveikos gyvensenos klausimais, visi norintys galėjo sudalyvauti viktorinoje ir laimėti Biuro įsteigtus suvenyrus. Akcijos dalyviai buvo supažindinti su prevencinėmis priemonėmis, buvo dalinama informacinė medžiaga. ▪ Vadovaujantis Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. rugsėjo 22 d. įsakymu Nr. V-979 „Dėl Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ ir Prienų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2015 m. rugsėjo 3 d. įsakymu (7.7.)-A3-2015/533 „Dėl Širdies ir kraujagyslių ligų rizikos grupės asmenų sveikatos stiprinimo programos“, Biuras vykdė šią programą. Programoje buvo kviečiami dalyvauti ŠKL rizikos grupei priskiriami, tačiau šiomis ligomis nesergantys, vyrai 40–55 m. amžiaus ir moterys 50–65 m. amžiaus, turintys <i>vieną ar keletą</i> rizikos veiksnių: padidėjusį arterinį kraujo spaudimą; padidėjusią cholesterolio koncentraciją kraujyje; sergantys II tipo cukriniu diabetu; turintys antsvorio ar nutukę; rūkantieji. Dalyvavimas programoje savanoriškas ir nemokamas. Užsiėmimus vedė ir konsultavo šeimos gydytojas, dietistas, psichologas ir visuomenės sveikatos specialistai.

Sveikatinimo veiklos sritis	Priemonės - Įvykdytos veiklos aprašymas
Traumų ir nelaimingų atsitikimų prevencija	2015 m. vasario, kovo ir balandžio mėn. buvo skaitomos paskaitos-praktiniai užsiėmimai „Pirmoji pagalba“. 2015 m. lapkričio mėn. Biuras kartu su Prienų rajono policijos komisariato pareigūnais vykdė akciją „Atšvaitą turiu saugus esu“ . Prienų mieste prie „Žiburio“ gimnazijos, „Revuonos“ pagrindinės mokyklos, savivaldybės aikštėje ir prie Prienų r. mokyklų pėstiesiems buvo dalinami atšvaitai.

Visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugos buvo teikiamos biure, mokyklose, rajono gyvenvietėse, seniūnijose, įvairiose bendruomenėse, viešosiose įstaigose bendradarbiaujant kartu su kitais socialiniais partneriais.

VISUOMENĖS SVEIKATOS STEBĖSENA

Uždavinys - vykdyti Prienų rajono visuomenės sveikatos stebėseną, analizuoti ir vertinti gyventojų sveikatą bei jos pokyčius, gyvenamosios įpročius ir jų poveikį sveikatai, aplinkai, planuoti ir įgyvendinti visuomenės sveikatos stiprinimo priemones.

2015 m. buvo renkami 2014 metų (pagal duomenų šaltinių teikiamą informaciją) Prienų savivaldybės visuomenės sveikatos būklę atspindintys rodikliai: gyventojų mirtingumas, gimstamumas, sergamumas neinfekcinėmis ir infekcinėmis ligomis, traumų skaičius ir pan.

Rodikliai yra iš Valstybės deleguotų savivaldybėms visuomenės sveikatos stebėsenos pagrindinių rodiklių sąrašo, patvirtinto LR Sveikatos apsaugos ministro 2014 m. gruodžio 19 d. įsakymu Nr. V-1387, atspindinčio, kaip įgyvendinami Lietuvos sveikatos programos tikslai.

Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita 2014 m. patvirtinta Prienų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. T3-68. Dauguma sveikatos rodiklių buvo gauti iš centralizuotai teikiamų duomenų šaltinių: Lietuvos statistikos departamento, Higienos instituto Sveikatos informacinio centro leidinių ir kompiuterinių duomenų bazių, taip pat iš Kauno teritorinės ligonių kasos, UAB „Prienų vandenų“. Surinkta ir išanalizuota 49 visuomenės sveikatos rodikliai. Parengta Prienų rajono mokinių sveikatos profilaktinių patikrinimų analizė.

Gripo sezono metu viešinama informacija sergamumo gripu ir ūminėmis viršutinių kvėpavimo takų ligomis.

Parengta projekto „Tyliųjų zonų nustatymas ir monitoringas Prienų r. sav. teritorijoje“ ataskaita.

Vykdytas Pasaulio sveikatos organizacijos Europos regiono biuro organizuojamas mokyklų aplinkos tyrimas. Atlikta vyresnio amžiaus žmonių apklausa apie jiems teikiamas profilaktines sveikatos priežiūros paslaugas. Biuras visose Prienų miesto ir rajono ugdymo įstaigose 2015 m. spalio mėnesį atliko narkotinių ir psichotropinių medžiagų tyrimą. Gauti rezultatai pateikti ugdymo įstaigų vadovams, Prienų rajono savivaldybės švietimo skyriui ir LR Seimo sveikatos reikalų komitetui.

Visi atlikti tyrimai ir analizės, kurių duomenys panaudoti veiklų vertinimui ir planavimui, sprendimams priimti, visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaita ir kitos ataskaitos, bei kita aktuali informacija pateikta interneto svetainėje www.vsbprienai.lt.

BIURO VADOVO KOMPETENCIJOS

Uždavinys - koordinuoti ir stiprinti visuomenės sveikatos priežiūrą, gerinant visuomenės sveikatos paslaugų kokybę, tobulinant įstaigos veiklos organizavimą ir kontrolę.

Kaip ir kiekvienais metais Biuro vadovo funkcijos buvo vykdomos atsižvelgiant į veiklos programą. 2015 m. buvo kryptingai organizuojama Biuro veikla, kontroliuojamos specialistams pavestos užduotys, įgyvendinant metinį biuro veiklos planą.

Siekiant kokybiškesnio įstaigos uždavinių įgyvendinimo, vyko Biuro darbuotojų susirinkimai, kuriuose buvo aptariamas Biuro administracijos ir visuomenės sveikatos specialistų veiklos organizavimo ir koordinavimo gerinimas. Vieną kartą per mėnesį buvo organizuojami pasitarimai (susirinkimai) su ugdymo įstaigose sveikatos priežiūrą vykdančiais visuomenės sveikatos priežiūros specialistais. Šių pasitarimų (susirinkimų) tikslas – suteikti ir aptarti aktualią informaciją apie sveikatos priežiūros vykdymą ugdymo įstaigose. Pasitarimų metu buvo pristatinėjami nauji teisės aktai, susiję su mokyklose vykdoma sveikatos priežiūros veikla, buvo analizuojami veiklos planai ir jų vykdymas, taip pat buvo atsižvelgiama į darbuotojų poreikius, interesus, pasiūlymus, pristatomos naujos metodinės priemonės, informacija apie organizuojamus kvalifikacijos kėlimo seminarus.

Buvo koordinuojamos ir teisės aktų nustatyta tvarka organizuojamos mokamos paslaugos (privalomieji mokymai) - alkoholio ir narkotikų žalos žmogaus organizmui, higienos įgūdžių, pirmosios pagalbos. 2015 m. buvo atnaujinti privalomųjų mokymų planai, patvirtintas naujas priemonių ir įrangos licencijuojamai visuomenės sveikatos priežiūros veiklai vykdyti sąrašas.

2015 m. buvo aktyviai rūpinamasi darbuotojų kvalifikacijos kėlimu. Mokymuose dalyvavo visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, visuomenės sveikatos priežiūros specialistai, vykduojantys sveikatos priežiūrą ugdymo įstaigose, Biuro vadovas.

2015 m. buvo vykdomas studentų praktikos organizavimas ir koordinavimas. Mūsų įstaigoje praktiką atliko aukštosios mokyklos studentė. Siekėme suteikti teorinių ir praktinių žinių apie visuomenės sveikatos specialisto darbo specifiką, ugdyti studentų kūrybiškumą, iniciatyvumą, aktyvumą įgyvendinant sveikatinimo projektus bendruomenėje, lavinti studentų gebėjimą dirbti komandoje ir savarankiškai. Planuojame ir ateityje priimti norinčius atlikti praktiką.

Atstovauta Prienų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro interesams įvairiose įstaigose ir organizacijose sprendžiant klausimus, susijusius su sveikatos priežiūros organizavimo ugdymo įstaigose, Biuro finansavimo, Prienų rajono gyventojų sveikatinimo renginių organizavimo klausimais.

2014-2015 m. vyko sveikatos priežiūros kabinetų ugdymo įstaigose vertinimas: įvertintos darbuotojų darbo sąlygos, sveikatos kabinetų būklė, parengta ir laiku pateikta paraiška Norvegijos finansinių mechanizmų 2009–2014 m. fondo paramai gauti. Projektas įtrauktas į rezervinį finansuotųjų projektų sąrašą.

Atsižvelgiant į tai, kad visuomenės sveikatos priežiūros paslaugos iš dalies yra įvairių įstaigų ir organizacijų veiklos dalis, siekiama plėtoti bendradarbiavimą sveikos gyvensenos mokymo ir ugdymo veikloje. Biuras iš viso yra pasirašęs 38 bendradarbiavimo sutartis, kurios yra pagrindas organizuojant akcijas, paskaitas, renginius ir kitas veiklas.

Bendradarbiavimas vyko įgyvendinant įvairius projektus, keičiantis patirtimi ir gebėjimais. Siekiant užtikrinti visuomenės sveikatos priežiūros specialistų aukštą sveikatos priežiūros veiklos kokybę ugdymo įstaigose, buvo vykdomas aktyvus bendravimas ir bendradarbiavimas su Prienų rajono ugdymo įstaigų vadovais.

Biuro vadovas nuosekliai dalyvavo renginių organizavime, veiklos planavime bei įgyvendinimo procesuose siekiant įgyvendinti biuro veiklos tikslus, buvo ieškoma geriausių formų ir būdų administravimo funkcijoms tobulinti bei pažangesnių darbuotojų motyvacijos metodų.

Atsiskaitymas už veiklos vykdymą.

Detalios ataskaitos apie suteiktas visuomenės sveikatos stiprinimo paslaugas yra teikiamos kas ketvirtį Sveikatos apsaugos ministerijai (6 priedas), sveikatos ugdymo ir mokymo ataskaitoje (forma Nr. 41-1-Sveikata, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrui), Prienų miesto visuomenės sveikatos funkcijų vykdymo ataskaitoje, Stebėsenos rodiklių ataskaitoje.

VISUOMENĖS IR VYKĐANČIŲJŲ INSTITUCIJŲ INFORMAVIMAS VISUOMENĖS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS KLAUSIMAIS

Biuro veikla buvo viešinama pasitelkus vietinės žiniasklaidos priemones, Biuro internetiniame tinklalapyje <http://www.vsbprienai.lt>, biuro paskyroje socialiniame tinkle „Facebook“ www.facebook.lt, Prienų rajono savivaldybės tinklalapyje www.prienai.lt, Sveikatos apsaugos ministerijos tinklalapyje www.sam.lt, Lietuvos visuomenės sveikatos biurų asociacijos tinklalapyje <http://www.svsba.lt>, ugdymo įstaigų internetiniuose tinklalapiuose ir kt.

Parengta 90 straipsnių/informacinių pranešimų, kurie skelbti Biuro internetinėje svetainėje. Kai kurie iš jų publikuoti Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerijos, Lietuvos visuomenės sveikatos biurų asociacijos tinklalapiuose.

Bendradarbiaujant su kitomis įstaigomis, 2015 m. Biuro internetinėje svetainėje publikuota 50 ir kitų įstaigų parengtų straipsnių arba informacinių pranešimų apie sveikatos išsaugojimą bei stiprinimą, visuomenės sveikatinimo renginius.

2015 m. Biuras parengė ir išleido 15 vnt. pavadinimų informacinės padalomosios medžiagos. Esant galimybėms, vykdyta kitų leidėjų parengtos informacinės padalomosios medžiagos sklaida.

Nuo 2015 m. lapkričio mėnesio bendradarbiaujant su laikraščiu „Naujasis Gėlupis“ pradėtas leisti Biuro „lankas“, kurį galima rasti kiekvieno mėnesio pirmojo šeštadienio numeryje. „Lanke“ atsižvelgiant į Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas ir minėtinų dienų sąrašą publikuojami straipsniai, informacija apie biuro veiklas, renginius, akcijas minint šias dienas.

Biuro darbuotojai taip pat teikė informaciją televizijai („Eteris TV“) visuomenės sveikatinimo temomis.

PROBLEMOS, SUSIJUSIOS SU ĮSTAIGOS VEIKLA IR SIŪLOMI SPRENDIMO BŪDAI

Patvirtinta etatų struktūra – ugdymo įstaigose specialistų skaičius.

Prienų rajone yra 13 bendrojo lavinimo įstaigų, taip pat dar su papildomai priklausančiais ikimokyklinio ugdymo skyriais, 3 miesto lopšeliai-darželiai. Yra patvirtinti 4 visuomenės sveikatos priežiūros specialistų etatai vykdyti veiklą mokyklose ir ikimokyklinio ugdymo įstaigose. Vienam specialistui tenka 3 ir daugiau ugdymo įstaigų su prie jų esančiais ikimokyklinio ugdymo skyriais. Nėra galimybės kokybiškai teikti paslaugas vaikams bei jaunimui, kai specialistas turi savo veiklą vykdyti tik vieną ar du kartus per savaitę, o kai kuriose mokyklose tik du kartus per mėnesį.

Siūlomi sprendimai – pagal Lietuvos Respublikos Sveikatos apsaugos ministerijos patvirtintą metodiką ir rekomendacijas, atsižvelgiant į ugdymo įstaigas lankančių vaikų skaičių, patvirtinti ugdymo įstaigose dirbančių specialistų etatų skaičių. Patvirtinti etatai yra 4, reikalinga 5,3 etato.

Tinkamų darbo sąlygų užtikrinimas specialistams dirbantiems ugdymo įstaigose.

Iš trylikos ugdymo įstaigų tik keturiose yra įrengti sveikatos kabinetai, kurie atitinka Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro rekomendacijas. Kitose ugdymo įstaigose specialistai dirba kartu su kitu darbuotoju arba turi tik darbo stalą mokytojų kambaryje, bibliotekoje arba kitose patalpose, kur nėra tinkamai įrengtų patalpų sveikatos priežiūros funkcijoms vykdyti.

Siūlomi sprendimai - numatyti atskiras patalpas visuomenės sveikatos priežiūros specialistams vykdant ugdymo patalpų rekonstrukcijas, kurį po remonto privalomomis darbo priemonėmis aprūpintų Biuras iš valstybės biudžeto skirtų dotacijų mokinių sveikatos priežiūrai.

LAUKIAMIE REZULTATAI

Prienų rajono ugdymo įstaigose nuolat bus vykdoma koordinuota sveikatą stiprinanti veikla, į kurią bus įtraukiami ne tik vaikai ir mokiniai, tėvai bet ir ugdymo įstaigų darbuotojai. Bus organizuojami užsiėmimai įvairiomis sveikatą stiprinančiomis temomis, didės ugdymo įstaigų bendruomenių susidomėjimas sveikatos išsaugojimo galimybėmis.

Bus organizuojami sveikatos stiprinimo renginiai Prienų rajono gyventojams, didės gyventojų informuotumas sveikos gyvensenos klausimais, gyventojai daugiau sužinos apie lėtinių neinfekcinių ir užkrečiamų ligų profilaktiką. Didės visuomenės sveikatos paslaugų prieinamumas gyventojams organizuojant akcijas, mokymus, praktinius užsiėmimus ir kitus renginius bendruomenėse.

Bus sistemingai renkami ir analizuojami visuomenės sveikatos stebėsenos duomenys apie gyventojų sveikatos būklę, demografinę situaciją, gyvensenos įpročius, aplinkos veiksnius pagal Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014-12-19 įsakymą „Dėl Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. rugpjūčio 11 d. įsakymo nr. V-488 „Dėl bendrųjų savivaldybių visuomenės sveikatos stebėsenos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“. Bus įvertinama mokinių sveikata bei jos pokyčiai. Remiantis stebėsenos duomenimis bus planuojamos ateinančių metų sveikatos stiprinimo kryptys.

Pagerėjęs ir pagreitėjęs sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumas turės įtakos gyventojų sveikatos rodiklių gerėjimui.

Artimiausios veiklos perspektyvos priklauso nuo valstybinės ir vietos politikos visuomenės sveikatos priežiūros srityje, gyventojų sveikatos rodiklių ir turimų finansinių bei žmogiškųjų išteklių. Atsižvelgiant į Stebėsenos ataskaitos rodiklius bus numatomos prioritetinės veiklos sritys ir į jas bus kreipiamas didžiausias dėmesys vykdant sveikatinimo veiklas.